

نقش نظارتی خانواده و باورهای مذهبی بر گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان ۱۶ تا ۱۸ سال شهرستان زابل

سمیه نخعی*^۱، سمیرا پودینه بحری^۲، فاطمه صابر شهرکی^۳، مرتضی سرگلزایی^۴

چکیده

مقدمه: رفتارهای پرخطر جوانان یکی از مهمترین مسائل بهداشتی و اجتماعی جوامع کنونی است که بر فرد، خانواده و جامعه تأثیر می‌گذارد. **هدف:** پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه نظارت و کنترل والدین و اعتقادات دینی با گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان صورت پذیرفت. **روش:** روش پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش کلیه نوجوانان ۱۶ تا ۱۸ سال شهر زابل در سال ۱۴۰۱ بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از ابزارهای کنترل والدین (کمپیز و همکاران، ۱۹۸۶) سنجش اعتقادات دینی (زارع و امین پور، ۱۳۹۰) و خطرپذیری نوجوانان ایرانی (زاده محمدی و همکاران، ۱۳۹۰) استفاده شد. داده‌های پژوهش با روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ تجزیه و تحلیل شدند. **یافته‌ها:** بین نظارت خانواده و گرایش به رفتارهای پرخطر ارتباطی وجود ندارد زیرا مقدار معناداری بیشتر از ۰/۰۵ کسب شده است. اما بین اعتقادات مذهبی و گرایش به رفتارهای پرخطر ارتباط وجود دارد از آنجا که علامت ضریب همبستگی مثبت و مقدار آن‌ها به مقدار یک نزدیک است. **نتیجه‌گیری:** بازداري عامل مهمی است که میل به خطرجویی را شدت می‌بخشد. و همچنین تقویت باورهای دینی به انجام مناسب دینی، نقش مهم و پررنگی در پیشگیری از رفتارهای پرخطر دارد. **واژه‌های کلیدی:** نظارت والدین، اعتقادات دینی، رفتارهای پرخطر

* ۱ استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد زابل، دانشگاه آزاد اسلامی، زابل، ایران (نویسنده مسئول) (nakhaeisamin@gmail.com)

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد زابل، دانشگاه آزاد اسلامی، زابل، ایران

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد زابل، دانشگاه آزاد اسلامی، زابل، ایران

۴ مدرس دانشگاه فرهنگیان، سیستان و بلوچستان

مقدمه

نوجوانی مرحله‌ی انتقالی بین کودکی و بزرگسالی است که طی آن فرد با مسائل رشدی متفاوت و پیچیده‌های روبرو می‌شود. صرف نظر از دوره‌ی نوزادی، در هیچ دوره‌ای از زندگی تغییراتی به اندازه دوره‌ی نوجوانی در فرد روی نمی‌دهد (بیابانگرد، ۱۳۸۴)

این دوره زمانی است که نوجوان نقش‌ها و مسئولیت‌های جدید را می‌پذیرد و مهارت‌های اجتماعی را برای برعهده گرفتن آن نقش‌ها فرا می‌گیرد (هریس^۱، دانکن^۲ و بويسجولی^۳، ۲۰۰۲)

رفتارهای پرخطر، رفتارهایی هستند که زندگی دیگران را مختل می‌کند و ممکن است به اشخاص و یا اموال آنان آسیب برساند که شامل تخطی از قانون، نظیر تخریب اموال، سرقت، خشونت یا استفاده از سیگار، الکل، مصرف مواد مخدر، فرار از مدرسه، آتش افروزی و تجاوز به عنف یا تهدید می‌شود (ماستن^۴، ۱۹۹۱) بررسی رفتارهای پرخطر از حیث نتایجی که برای زندگی، سلامتی و رشد روانی و اجتماعی نوجوان به همراه می‌آورد از قبیل: بیماری‌های روحی و روانی هم‌چون افسردگی، ناخوشی و حتی مرگ (ایروین^۵، ۱۹۹۳)، ایدز و بیماری‌های جنسی (مارکوییزو گالبن^۶، ۲۰۰۴)، ترک تحصیل، فرار از مدرسه، عدم موفقیت تحصیلی و شغلی (جسور^۷، ۱۹۹۲) و درگیری در جرائم مختلف دارای اهمیت است.

1 Harris
2 Duncan
3 Boisjoly
4 masten
5 Irwin
6 Marquez & Galbon
7 Jessor

تحقیقات زیادی بر هم وقوعی و پیوستگی رفتارهای پرخطر تأکید کرده‌اند، به عنوان مثال رابطه سیگار کشیدن و مصرف الکل (جانسون، بولز، وایگان و کلبر^۱، ۲۰۰۰)، مصرف الکل و خشونت (فیلد، کایتانو و نلسون^۲، ۲۰۰۴)، بودن در معرض خشونت و مصرف الکل (تیلور و کلیور^۳، ۲۰۰۶)، رابطه‌ی مصرف سیگار و سایر مواد مخدر (نوشیدن الکل، مصرف ماری جوانا و کوکائین) و درگیری در رفتارهای پرخطر منجر به صدمات عمدی (درگیری در دعوی فیزیکی، حمل سلاح و تلاش برای خودکشی) و رفتارهای پرخطر جنسی (اورت^۴ و همکاران، ۲۰۰۰)، مصرف مواد مخدر، خشونت و رفتارهای جنسی عامل بسیاری از مرگ و میرهای سنین نوجوانی و اوایل بزرگسالی است (لیندبرگ، بوگست و ویلیامز^۵، ۲۰۰۰) بررسی شده است.

مذهب سیستم سازمان یافته‌ای از باورهایی شامل: ارزش‌های اخلاقی، رسوم، مشارکت در جامعه دینی برای اعتقاد راسخ‌تر به خدا یا یک قدرت برتر است. مذهب از موثرترین تکیه‌گاه‌های روانی به شمار می‌رود که قادر است معنای زندگی را در لحظه لحظه‌های عمر فراهم کند و در شرایط خاص با فراهم سازی تکیه‌گاه تبیینی، فرد را از تعلیق و بی‌معنایی نجات دهد. باورهای مذهبی شیوه مؤثری برای مقابله با مصایب و تجارب دردناک و نشانه‌های بیماری است. همچنین در زمان مشکلات و ناراحتی‌ها بر نحوه روابط انسانی اثر می‌گذارد (صدیقی، معصومی و شاه سیاه، ۱۳۹۴)

جامعه‌شناسان، به این نتیجه رسیده‌اند که دست کم برخی ابعاد دین را می‌توان دارای نقشی بازدارنده در خصوص لاقبل برخی از انواع رفتارهای غیر قانونی به حساب آورد (گراسمیت^۶، ۱۳۹۱) در برخی مطالعات مذهب، از طریق برقراری یک نظم اخلاقی درونی می‌تواند تدوین قوانین، گرایش به رفتارهای پرخطر را تحت تاثیر قرار دهد (اسمیت^۷، ۲۰۰۳)

1 Johnson, Boles, Vaughan & Kleber

2 Field, Caetano & Nelson

3 Taylor & Kliever

4 Everett

5 Lindberg, Boggess & Williams

6 Grasmic

7 Smith

نظارت والدین به میزان سختگیری معیارهای ارائه شده از سوی والدین اشاره دارد (بیابانگرد، ۱۳۸۴) و عموماً برحسب میزانی تعریف می‌شود که والدین می‌دانند نوجوانشان در زمان‌هایی که با او نیستند، کجا به سر می‌برد و اوقاتش را چگونه سپری می‌کند (رومرو و روئیز^۱، ۲۰۰۷) نظارت والدین با عوامل متعددی در ارتباط است که از آن جمله می‌توان به فقر مالی و فرهنگی و شاغل بودن هر دو والدین اشاره کرد (زان^۲، ۲۰۰۹) با توجه به نقش و تأثیر خانواده به عنوان اولین نهاد جامعه‌پذیری، و والدین به عنوان اولین الگوهای رفتاری که نقش مهمی را در هدایت تجربه‌های نوجوانان از طریق آموزش مستقیم و غیرمستقیم و حمایت از آن‌ها برعهده دارند (رافائلی^۳ و اونتای^۴، ۲۰۰۱) می‌توانند در کاهش و پیشگیری از رفتارهای پرخطر مطرح گردند.

استینمان^۵ و همکارش (۲۰۰۴) در مقاله‌ای با عنوان فعالیت مذهبی و رفتار پرخطر در میان نوجوانان آفریقایی-آمریکایی به بررسی ۱۱۱۵ نفر از دانش‌آموزان دبیرستانی پرداختند. در این پیمایش از روش مصاحبه استفاده شده است. در این مقاله منظور از رفتارهای پرخطر فعالیت جنسی، استفاده از سیگار، ماریجوانا و مصرف الکل است. یافته‌ها نشان می‌دهد پسرها دارای مصرف بیشتری از ماریجوانا و دخترها دارای مصرف بیشتری از سیگار هستند به علاوه افزایش باورهای مذهبی در طی دوران دبیرستان رابطه معناداری با کاهش مصارف الکل در بین پسرها و کاهش رفتارهای پرخطر جنسی در بین دختران دارد و به طور کلی در طی دوران دبیرستان فعالیت‌های مذهبی در کاهش گرایش به رفتارهای پرخطر موثر است. بایر^۶ و همکارش (۲۰۰۱) در مقاله‌ای با عنوان فراتحلیلی از اثر دین بر جرم به این پرسش پرداختند که آیا رفتارها و باورهای مذهبی، بازدارنده رفتارهای جنایی هستند؟ نتایج حاصله نشان داد که اعتقادات مذهبی اثر بازدارندگی متوسطی در رفتار جنایی افراد دارند.

1 Romero & Ruiz

2 Zahn

3 Raffaelli

4 Ontai

5 Steinman

6 Bair

دوناهو و بنسون^۱ (۱۹۹۵) به این نتیجه رسیدند که دینداری بصورت مستقیم با رفتارها و ارزش‌های فرا اجتماعی نوجوانان و جوانان رابطه دارد و این امر بطور بالقوه‌ای از درگیر شدن نوجوانان در رفتارهای منفی و سازش نایافته‌ای چون بزهکاری، مصرف مواد و الکل و برقراری روابط نامشروع جنسی پیشگیری می‌کند و از این طریق سازگاری اجتماعی آنان را تسهیل می‌کند

روش

نوع مطالعه توصیفی - همبستگی بود. جامعه‌ی آماری پژوهش کلیه‌ی نوجوانان ۱۶ تا ۱۸ سال شهرستان زابل بودند. برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شده است و با استفاده از روش‌های آماری حجم نمونه را ۱۵۰ نفر از نوجوانان ۱۶ تا ۱۸ سال شهر زابل برآورد کردیم.

معیارهای ورود به پژوهش عبارت بودند از: نوجوانان، دامنه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال، ساکن در شهرزابل و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش.

با توجه محدودیت‌های موجود در دسترسی به نوجوانان انتخاب نمونه به روش نمونه‌گیری در دسترس انجام شد. برای انجام پژوهش به تعدادی از مدارس متوسطه اول شهرستان زابل مراجعه شد.

پژوهشگران بعد از جلب رضایت نوجوانان در مدارس که تمایل به شرکت در مطالعه داشته و با مالک‌های شمول همخوانی داشتند، آدرس الکترونیک پرسشنامه‌های پژوهش را در اختیار آن‌ها گذاشتند. به آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه نگهداری می‌شوند و اینکه در صورت عدم رضایت حتی بعد از تکمیل پرسشنامه‌ها می‌توانند از مطالعه خارج شوند. با توجه به اینکه برای پر کردن پرسشنامه‌ها زمانی بین ۱۴ تا ۳۴ دقیقه و همچنین حضور والدین دانش‌آموزان برای تکمیل بخش‌هایی از پرسش‌نامه مورد نیاز بود، به آزمودنی‌ها گفته شد که پرسشنامه‌ها را در منزل پر کنند

1 Donahue, J. M. & Benson

برای تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از گزارش فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده گردید. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ تحلیل شد.

ابزارها

پرسشنامه مقیاس خطر پذیری نوجوانان: این پرسشنامه دارای ۳۸ سوال بوده و هدف آن سنجش میزان خطرپذیری در نوجوانان از ابعاد مختلف (گرایش به مواد مخدر، گرایش به الکل، گرایش به سیگار، گرایش به خشونت، گرایش به رابطه و رفتار جنسی، گرایش به رابطه با جنس مخالف، گرایش به رانندگی خطرناک) می‌باشد. شیوه نمره‌دهی آن بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه‌ای بوده است. در پژوهش زاده محمدی و همکاران (۱۳۹۰) روایی سازه این مقیاس مورد ارزیابی قرار گرفت. تحلیل عاملی اکتشافی با مولفه‌های اصلی نشان داد که این پرسشنامه مقیاسی هفت بعدی است، که ۶۴/۸۴ درصد واریانس خطرپذیری را تبیین می‌کند. میزان آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۴ و برای خرده مقیاس‌های آن در دامنه ۰/۹۳ تا ۰/۷۴ قرار داشت که بیانگر پایایی خوب این مقیاس است.

پرسشنامه سنجش اعتقادات مذهبی: این پرسشنامه ۲۶ گویه دارد و هدف آن سنجش میزان اعتقادات دینی افراد است. که در آن مشارکت دینی، پایبندی به اعتقادات دینی و رعایت مسائل شرعی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات اساتید راهنما و مشاور، خوب ارزیابی و تایید شده است. همچنین پایایی آن نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ محاسبه گردید. آلفای این پرسشنامه ۰/۷۸ بدست آمد که نشان دهنده پایایی قابل قبول این پرسشنامه می‌باشد.

پرسشنامه کنترل والدین: مقیاس منبع کنترل والدینی توسط لسلی ک. کمپیز، رابرت دی. لایمن و استیون پرنیس دان (۱۳۹۸) ساخته شده است که از ۴۷ گویه و ۵ خرده مقیاس درجه تأثیر والدینی (۱۰ سوال)، مسئولیت والدینی (۱۰ سوال)، کنترل فرزندان بر زندگی والدین (۷ سوال)، باور والدین به تقدیر و شانس (۱۰ سوال)، کنترل والدین بر رفتار فرزندان (۱۰ سوال) تشکیل شده است که به منظور سنجش منبع کنترل والدینی بکار می‌رود. لسلی ک. کمپیز، رابرت

دی. لایمن و استیون پرنتمیس دان (۱۹۸۶) در پژوهش خود تایید نمودند که مقیاس منبع کنترل والدینی (PLOC) با ضریب آلفای ۰/۹۲ برای نمره کل و ضریب آلفا برای خرده مقیاس‌ها با دامنه ای از ۰/۵۶ تا ۰/۷۷، همسانی درونی بسیار خوب دارد. مقیاس منبع کنترل والدینی (PLOC) با همبستگی در پیش بینی جهت دار با خودکارآمدی کلی، PSI، احساس کفایت، GPPI، مسئولیت، MCRE، افراط، PSI سخت گیری برای کودک، PSI محدودیت نقش، روایی سازه خوبی دارد PLOC. همچنین روایی گروه‌های شناخته شده خوبی دارد. عبارات این پرسشنامه، بر روی یک مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت نمره گذاری می‌شوند.

یافته‌ها

فرضیه اول: بین اعتقادات دینی و گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه وجود دارد.

جدول ۱: نتایج فرضیه اول

فرضیه‌ها	(R) ضریب همبستگی	سطح معنی داری (Sig)	ضریب تعیین
فرضیه اول	-۰.۶۷۵	۰/۰۰۰	۰.۴۵۱

رگرسیون

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.675 ^a	.456	.451	.63939
a. Predictors: (Constant), پرخطر رفتارهای				

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	33.606	1	33.606	82.201	.000 ^b
	Residual	40.064	98	.409		
	Total	73.670	99			
a. Dependent Variable: دینی اعتقادات						
b. Predictors: (Constant), پرخطر رفتارهای						

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	5.011	.176		28.403	.000
	پرخطر رفتارهای	-.682	.075	-.675	-9.067	.000
a. Dependent Variable: دینی اعتقادات						

همچنان که در جدول ۱ مشاهده می شود، سطح معناداری برابر (Sig= ۰/۰۰۰ و $r = -0.675$) است. در نتیجه با اطمینان ۰/۹۵ می توان گفت بین متغیر مستقل و وابسته ارتباط وجود دارد. از آنجا که علامت ضریب همبستگی مثبت و مقدار آن ها به مقدار یک نزدیک است می توان گفت همبستگی لازم بین متغیرها وجود دارد. به طوری که ایجاد یک واحد تغییر در اعتقادات دینی باعث کاهش ۰.۶۷۵- در رفتارهای پرخطر خواهد شد. و با توجه به ضریب تعیین می توان گفت که ۰.۴۵۱ درصد از متغیر وابسته را توسط متغیر مستقل پیش بینی می شود.

فرضیه دوم: بین کنترل و نظارت والدین و گرایش به رفتارهای پرخطر هم رابطه وجود دارد.

جدول ۲: نتایج فرضیه دوم

فرضیه ها	(R) ضریب همبستگی	سطح معنی داری (Sig)	ضریب تعیین
فرضیه اول	-.۰۰۴۴	۰/۰۰۰	۰.۰۰۲

رگرسیون

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.044 ^a	.002	-.008	.51719
a. Predictors: (Constant), پرخطر رفتارهای				

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.051	1	.051	.192	.663 ^b
	Residual	26.214	98	.267		
	Total	26.265	99			
a. Dependent Variable: نظارت و کنترل						
b. Predictors: (Constant), پرخطر رفتارهای						

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.837	.143		19.879	.000
	پرخطر رفتارهای	.027	.061	.044	.438	.663

a. Dependent Variable: نظارت و کنترل

همچنان که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، سطح معناداری برابر ($\text{Sig} = 0/044$ و $r = 0/044$) است. در نتیجه با اطمینان $0/95$ می‌توان گفت بین متغیر مستقل و وابسته ارتباط وجود ندارد. زیرا مقدار معناداری بیشتر از $0/05$ کسب شده است.

بحث: این مطالعه با هدف بررسی رابطه کنترل والدین و اعتقادات دینی با گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان صورت پذیرفت. نتایج نشان داد که بین اعتقادات دینی و گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه آماری معناداری وجود دارد؛ اما بین کنترل و نظارت والدین با گرایش به رفتارهای پرخطر هیچگونه‌ای رابطه پیدا نشد. این نتایج نشان می‌دهد که اصلی‌ترین متغیر در تبیین گرایش به رفتارهای پرخطر، عمل به مناسک دینی بود، به گونه‌ای که عمل کردن به مناسک دینی با گرایش کمتر به رفتارهای پرخطر همراه است. از این حیث نتایج این مطالعه با مطالعه خدایاری و همکاران (۱۳۸۸) همسو است. در واقع چنانچه فرد دارای پایبندی بیشتری به هنجارهای دینی باشد، به تبع آن معنایی که به خود و جهان اطرافش می‌دهد، توأم با احساس ارزشمندی و هدفمندی است از این رو، احتمال کمتری دارد که به رفتارهای پرخطر دست زند که به احساس ارزشمند بودنش آسیب برساند یا مانع از رسیدن به اهدافش شود. بالا بودن پایبندی به باورها و هنجارهای دینی باعث می‌شود کنترل درونی افراد نسبت به کجروی و انحرافات افزایش یافته و مانع از گرایش آنها به انجام رفتارهای پرخطر شود. دین همانگونه که اسمیت^۱ (۲۰۰۳) هم اشاره می‌کند، از طریق برقراری یک نظم اخلاقی و مینا شدن برای تدوین قوانین اجتماعی، مانع از انجام رفتارهای پرخطر می‌شود. نظام اخلاقی تدوین

1 Smith

شده براساس دین، به صراحت بر بایدها و نبایدهایی تأکید می‌کند. علاوه بر این، دین به عنوان یک سیستم ارزشی به حرکت‌های انسان جهت داده، هدفمند نموده و به سوی اعتلای روانی، انسانی و تکامل رهنمون می‌سازد. این سیستم ارزشی روی تمام وجوه زندگی فرد انگشت گذاشته و همه چیز را شامل شده که نهایتاً زمینه لازم را جهت یک شخصیت و زندگی سالم آماده می‌کند. از سوی دیگر، دین به واسطه ارزش و کرامتی که برای انسان قایل است، وی را از اعمالی که به هر طریقی بر وی آسیب وارد کند یا کرامت وی را زیر سؤال ببرد، بر حذر می‌دارد. علاوه بر این، متغیر مؤثر و پیش‌بینی کننده دیگر برای گرایش به رفتارهای پرخطر، هیجانجویی در حیطة عدم بازداری بود. این نتایج با نتایج پژوهش‌های قبلی مانند رابرتی^۱ (۲۰۰۴) دانلپ و روبر^۲ (۲۰۱۰)، هیتنر و سوئکرت^۳ (۲۰۰۱)، ویلیامز^۴ و همکاران (۱۹۹۲)، بوچارد^۵ (۱۹۹۷)، مطالعه مهرابی و همکاران (۱۳۸۹) و رید^۶ و همکاران (۲۰۰۹) همخوانی دارد. بر این اساس، این عدم بازداری بیشتر، احتمالاً به صورت‌های مختلف خود را در رفتار نوجوانان نشان می‌دهد که نمونه آن گرایش بیشتر به رفتارهای پرخطری مانند مصرف مواد و مشروب و رابطه با جنس مخالف خارج از حریم زناشویی است. مهمترین محدودیت‌های این پژوهش عبارت است از اینکه به دلیل حاکمیت دینی در کشور ما، نگرش دینی از جمله عواملی است که می‌تواند فشار اجتماعی خاصی را به دنبال داشته باشد. این احتمال وجود دارد که افراد از ابراز دقیق اطلاعات خودداری کرده باشند و یا احیاناً تلاش کرده باشند که خود را متدین‌تر از آن چه هستند نشان دهند.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود: در خانواده‌ها به اعتقادات مذهبی و باورهای دینی بیشتر توجه شود تا با نهادینه شدن باورهای مذهبی و افزایش احساس ارزشمندی در فرزندان از رفتارهای پر خطر نوجوانان کاسته شود.

1 Roberti
2 Dunlop & Romer
3 Hittner & Swickert
4 Williams
5 Bouchard
6 Reed

همچنین این پژوهش روی نوجوانان شهر زابل انجام شد که تعمیم نتایج را به سایر نوجوانان با مشکل مواجه می‌کند؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود: پژوهشی مشابه این مطالعه روی سایر نوجوانان در شهرهای دیگر انجام گیرد و نتایج آن با یافته‌های پژوهش حاضر مقایسه شود. در آخر توصیه می‌شود در مراکز مشاوره و مدارس، مساجد، با ارائه آموزش‌های مذهبی به خانواده‌ها و نوجوانان به کاهش رفتارهای پر خطر کمک کرد.

سپاسگزاری

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از تمام افرادی که در این مطالعه همکاری‌های لازم را انجام دادند، تشکر و قدردانی کنند.

منابع

- Biabangard, E. (2005). Juvenile psychology. Tehran; Nashr Farhange Eslami Press. [In Persian]
- Bouchard, J. (1997). The genetic correlation between impulsivity and sensation seeking traits. *Journal of Behavior Genetics*, 27(2):63-45.
- Campis, L. K., Lyman, R. D., and Prentice-Dunn S. (1986). The Parental Locus of Control Scale: Development and validation, *Journal of Clinical Child Psychiatry*, 15, 260-267.
- Donahue, J. M. & Benson, H. (1995). "Religious and well-being of adolescents", *Journal of Social Issues*, 51(2), 145-160.
- Dunlop, S. & Romer, D. (2010). Adolescent and young adult crash risk: sensation seeking, substance, use personality and substance use behavior. *Journal of Adolescent Health*, 23(11):46-90.
- Essor, R. (1992). Risk behavior in adolescence: A psychosocial framework for understanding and action. In D. E. Rogers & E. Ginzberg (Eds.), *Adolescents at risk: Medical and social perspectives* (pp.19-34). Boulder, CO: Westview.

- Everett, Sh.A. Malarcher, A.M. Sharp, D.J. Husten, C.G. Giovino, G.A. (2000) "Relationship Between Cigarette, Smokeless Tobacco, and Cigar Use, and Other Health Risk Behaviors Among U.S. High School Students", *Journal of School Health*, 70(6) :234-240.
- Field, C. A., Caetano, R., & Nelson, S. (2004). Alcohol and violence related cognitive risk factors associated with the perpetration of intimate partner violence. *Journal of Family Violence*, 19, 249-253.
- Grasmic, Harold G. et al. (1991) "Render unto Caesar What Is Caesar": Religiosity and Taxpayers' Institutions to Cheat, *The Sociological Quarterly* 32, P251
- Harris, K. N., Duncan, G. J., & Boisjoly, J. (2002). Evaluation the role of nothing to lose, attitudes on risky behavior in adolescence. *Social Forces*, 80, 1005 -1039.
- Hittner, J. & Swickert, R. (2001). Sensation seeking and alcohol use, a meta-analytic review. *Journal of Addictive Behavior*, 31(3):83-401
- Irwin, C. E. (1993). Adolescence and risk taking: How are they related? In N. Bell and Bell (Eds.), *Adolescent risk taking* (pp. 7-28). Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Johnson, P. B., Boles, S. M., Vaughan, R., & Kleber, H. D. (2000). The co-occurrence of smoking and binge drinking in adolescence. *Addiction Behaviors*, 25, 779-783.
- Khodayarifard M, Shahabi RH, Akbarizardkhaneh S. (2009). Religiosity, self-control and alcohol tendency among students. *Community Welfare*, 34(2): 115-130
- Lindberg, L. D., Boggess, S., & Williams, S. (2000). Multiple threat: The co occurrence of teen health risk behaviors. Washington, DC: U.S. Department of Health and Human Services
- Marquez, M. P. N., & Galbon, N. T. (2004, June). Getting hotter, going wilder? Changes in sexual risk taking behavior. Paper presented at 7th International Conference on Philippine Studies, Leiden, Netherlands.
- Masten, A.S . (1991) . Resilience and development: contributions from the study of children who overcome adversity.
- Mehrabi HA, kajbaf MB, Mojahed A. (2010) . Predicting high-risk behavior based on emotion seeking and demographic factors in students of Isfahan University. *Psychological studies*, 2(6): 25-177

- Raffaelli, M., & Ontai, L. L. (2001). She is 16 years old and there`s boys calling over to the house: An exploratory study of sexual socialization in Latino families. *Culture, Health & Sexuality*, 3(3), 295- 310.
- Reed, E., Amaro, H., Matsumoto, A. & Kaysen, D. (2009). Relation between interpersonal violence and substance use, among a sample of university students: examination of the role of victim and perpetrator substance use, *Journal Addictive Behaviors*, 34(3):31-48.
- Roberti, J. (2004). A review of behavioral seeking and risky behavior and biological correlate of sensation seeking, *Journal of Research Personality*, 38(2): 79-256.
- Romero, A. J., & Ruiz, M. (2007). Does Familism Lead to Increased Parental Monitoring?: Protective factors for Coping with Risky Behaviors. *Journal of Child and Family Studies*, 16, 143-154.
- Seddighi, A., Masoumi, A., & Shahsiah, M. (2015). An evaluation of the relationship between religious orientation and marital satisfaction among couples of Qom city. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 22 (6), 965-971.
- smith, C. (2003). Theorizing religious effect among American adolescents. *Journal for the scientific study of religion*, 42: 17-30
- Smith,C.(2003).Theorizing religious effects among American adolescents.*Journal for the scientific study of religion*,42,
- Steinman,Kenneth J & Zimmerman ,Marc A,(2004),”Religious Aactivity and Risk Behavior Among African American Adolescents:Concurrent and Development Effects”*American Journal of Community Psychology* ,Vol 33,Nos 3/4).
- Taylor, K. W., & Kliwer, W. (2006). Violence exposure and early adolescents alcohol use: An exploratory study of family risk and protective factors. *Journal of Child and Family Studies*,15, 201-215
- williams, S., Kimbie, L., Govell, N., Weiss, H., Newton, J. & Fisher, J. (1992). College student use implicit personality theory instead of safe sex, *Journal of Applied Social Psychology*, 22(12): 33-921

Zadeh Mohammadi A, Ahmad Abadi Z, Heydari M. (2011). Development and evaluation of psychometric properties of the Iranian Adolescents Risk Scale. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology, 3 , 218-225

Zahn, M. A. (2009). The Delinquent Girl. 1st ed. Philadelphia: Temple University Press.

The Role of Family Supervision and Religious Beliefs on the Tendency to Risky Behaviors in Adolescents Aged 16 To 18 Years in Zabol City.

Somayeh Nakhaei¹, Samira Podeneh Bahry², Fatemeh Saber Shahraki³, Morteza Sargolzaei⁴

Abstract

Introduction: risky behaviors of young people is one of the most important health and social issues in today's societies that affect the individual, family and society. **Aim:** The aim of this study was to investigate the relationship between parental supervision and control and religious beliefs with a tendency to risky behaviors in adolescents. **Method:** The research method was descriptive-correlational. The statistical population of the study was all adolescents aged 16 to 18 years in Zabol in 2022 that 150 people were selected as the sample by available sampling method. To collect data, the parental control tool (Campiz and Partners,1986) was used to measure religious beliefs (Zare and Partners,2011). Research data were analyzed by Pearson correlation coefficient and multiple regression in SPSS software version24. **Results:** There is no relationship between family supervision and tendency to risky behaviors because a significant value of more than 0/05 has been obtained. But there is a connection between religious beliefs and the tendency to risky behaviors because the sign of a positive correlation coefficient and their value is close to one. **Conclusion:** Inhibition is an important factor that intensifies the desire for risk-taking. Also, strengthening religious beliefs to perform religious rituals has an important role in preventing risky behaviors.

Keywords: Parental supervision, religious beliefs, risky behaviors

¹ *Assistant professor, Department of Psychology, faculty of Human Sciences,Zabol Branch, Islamic Azad university, Zabol, Iran (Corresponding author)

² Masters Student , Department of Psychology, faculty of Human Sciences,Zabol Branch, Islamic Azad university, Zabol, Iran

³ Masters Student , Department of Psychology, faculty of Human Sciences,Zabol Branch, Islamic Azad university, Zabol, Iran

⁴ Lecturer at Farhangian University